

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 25P/146/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422203008
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2023:6422203008.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom, v konaní pred sudcom JUDr. Milanom Antalom, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: L. D., Z.. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa rodičov: matky - F. Q., Z.. XX.XX.XXXX, K. B. H. E. a otca - L. D., Z.. XX.XX.XXXX, K. B. K. XX, XXX XX E.Č. - K., o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Otec L. D., Z.. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý platiť zvýšené výživné na maloletého syna L. D., Z.. XX.XX.XXXX zo sumy 100,- Eur na sumu 140,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, so splatnosťou vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. Vo zvyšku súd návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti z a m i e t a.

III. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/47/2019-48 zo dňa 07.01.2020, právoplatný dňa 20.02.2020 v časti výšky výživného na maloletého L. D., Z.. XX.XX.XXXX.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka mal. L. D., Z.. XX.XX.XXXX sa návrhom doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 24.10.2022 domáhala zvýšenia výživného na maloletého zo sumy 100,- Eur mesačne na sumu 200,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia.

2. Návrh matka odôvodnila tým, že súd naposledy rozhodol o zvýšení výživného rozsudkom č.k. 9P/47/2019-48 zo dňa 07.01.2020 zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 100,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia. Maloletý navštevuje Š. I. Š. V. Ž. Z. O., X. ročník, v dôsledku čoho sa jej zmenili pomery na strane maloletého dieťaťa od posledného rozhodovania o výživnom. Má zvýšené mesačné náklady na cestovné autobusom z E. do Ž. Z. O. v sume 68,- Eur mesačne, poplatky v škole 20,- Eur polročne, lieky 20,- Eur mesačne, stravu 100,- Eur mesačne, oblečenie 20,- Eur polročne. Matka býva v spoločnej domácnosti s mal. L., mal. V. Q., Z.. XX.XX.XXXX (otcom maloletej je p. V. A., nar. XX.XX.XXXX) a s plnoletou dcérou, ktorá má tiež mal. dieťa v družstevnom byte, ktorý pozostáva z troch izieb. Otec maloletej nežije v ich spoločnej domácnosti, má novú známosť. Momentálne je na rodičovskej dovolenke s mal. V., ktorá má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Jej otec ju príde niekedy pozrieť, nakúpi čo potrebuje maloletá. Pred pár mesiacmi prekonala srdcový infarkt, v súčasnosti berie lieky, na ktoré má splátkový kalendár v sume 27,- Eur mesačne.

3. Uznesením č.k. 25P/146/2022-9 zo dňa 27.10.2022 súd maloletému dieťaťu pre konanie ustanovil kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom.

4. Otec v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 29.11.2022 uviedol, že s návrhom matky na zvýšenie výživného na sumu vo výške 200,- Eur mesačne nesúhlasí. Vyživovaciu povinnosť vo výške 100,- Eur platí pravidelne mesačne. Býva v podnájme, za byt platí 300,- Eur mesačne a 50,- Eur za elektrinu, za TV s kartou platí 100,- Eur a cestu do práce 70,- Eur mesačne. Vo vyjadrení poukázal na to, že výživné, ktoré platí na dieťa matka využíva na alkohol a automaty aj s jej priateľom. Je zamestnaný v spoločnosti Z. Q. Q..J..H.. ako robotník. Žije spolu s partnerkou, ktorá je poberateľkou rodičovského príspevku na mal. D. D., Z.. XX.XX.XXXX, ktorý sa sám nevie najesť, nechodí na WC, je zdravotne postihnutý. Jeho družka sa musí o neho starať, keďže chlapec má štyri roky, musí mať okolo seba pravidelný dozor. S matkou maloletého žili 14 rokov. Matka maloletého ho v minulosti začala podvádzať s priateľom, s ktorým mala dieťa, čo chcela všetko hodiť na neho. Keďže výživné, ktoré na syna platí nie je využité na dieťa, ale na alkohol, s výškou zvýšeného výživného nesúhlasí.

5. Kolízny opatrovník v písomnej správe zo dňa 14.11.2022 uviedol, že od posledného rozhodovania o výške výživného sa zmenili pomery na strane maloletého, ktorý je starší, vyspelejší, navštevuje X. ročník Z. Š. I. Š. V. Ž. Z. O., preto doporučuje súdu zvýšiť výživné s prihliadnutím na potreby maloletého, ako i možnosti a schopnosti otca. Zvýšenie výživného je v záujme maloletého.

6. Súd určil vo veci termín pojednávania na deň 01.12.2022, ktoré bolo na žiadosť matky odročené z dôvodu jej ochorenia a hospitalizácie v Stredoslovenskom ústave srdcových a cievnych chorôb B. B. a určil nový termín na deň 19.01.2023. Na pojednávanie sa opätovne nedostavila navrhovateľka, hoci bola riadne a včas predvolaná, svoju neúčasť ospravedlnila, nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Súd podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 31 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a v záujme hospodárnosti konania vec prejednal v jej neprítomnosti, prihladol pritom na obsah spisu a ostatné vykonané dôkazy.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca maloletého, kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s návrhom matky, s príjmovými, zárobkovými a majetkovými pomermi rodičov, s ďalšími listinnými dôkazmi predloženými rodičmi, pripojeným spisom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9P/47/2019.

8. Otec maloletého vo výsluchu na pojednávaní súhlasil so zvýšením výživného na maloletého na sumu 140,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku ako žiadala navrhovateľka. Poukázal na to, že z terajšieho vzťahu pochádza mal. D. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorý má zdravotné problémy. Maloletý je ako autista, vyžaduje si celodennú opateru, nemá vytvorené návyky napr. na jedlo, nevie sa sám najesť, dusí sa, musí ho niekto kŕmiť. Žije s partnerkou, ktorá je na rodičovskej dovolenke. Bývajú v rodinnom dome, ktorý je v jej vlastníctve. Býva s nimi aj jej matka s dvoma deťmi, ktoré má v náhradnej osobnej starostlivosti. V súčasnosti s matkou maloletého nekomunikuje, čo by chcel zlepšiť.

9. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že zvýšenie výživného je v záujme maloletého a preto doporučuje súdu zvýšiť výživné minimálne na sumu 140,- Eur od právoplatnosti rozsudku, tak ako to požaduje matka. Vo zvyšnej časti návrh matky navrhuje zamietnuť. Maloletý L. má poruchu autistického spektra, bude užívať do budúcnosti lieky, preto navštevuje Š. I. Š. V. Ž. Z. O.. Do školy chodí autobusom z obce E. do Ž. Z. O. a späť. Matka vyčíslila náklady na autobus mesačne 68,- Eur.

10. Z pripojeného spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 9P/47/2019 súd zistil, že rozsudkom č.k. 9P/47/2019-48 zo dňa 07.01.2020, právoplatným dňa 20.02.2020, súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému L. zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 100,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia, ktoré zvýšené výživné je otec povinný zasielať k rukám matky maloletého vždy do 15. dňa vopred. Rodičia maloletého dieťaťa neboli manželia, v minulosti žili v spoločnej domácnosti, pričom rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5P/20/2017-124 zo dňa 14.12.2017 boli upravené ich rodičovské práva a povinnosti k maloletému a otcovi bolo v tom čase určené výživné vo výške 70,- Eur mesačne. Matka maloletého bola v čase posledného rozhodovania nezamestnaná. V súčasnosti je matka taktiež nezamestnaná, poberá rodičovský príspevok vo výške 280,- Eur / mesačne a prídavky na dve mal. deti v celkovej výške 60,- Eur / mesačne a výživné na mal.

L. vo výške 100,- Eur mesačne, ktoré otec hradí pravidelne. Výdaje matka uviedla na školu a cestu do školy v sume 68,- Eur / mesačne, lieky 20,- Eur/mesačne, stravu 100 Eur /mesačne, oblečenie 20,- Eur/polročne. Ostatné výdaje matka uvádza len ako bežné výdaje. Nájom za byt hradí matkin bývalý partner namiesto výživného na mal. V. Q., Z.. XX.XX.XXXX, ktorej otcom je V. A., Z.. XX.XX.XXXX. Otec maloletého dieťaťa v čase posledného rozhodovania bol zamestnaný u toho istého zamestnávateľa ako je tomu i v súčasnej dobe, v spoločnosti Z. Q. Q..J..H.. ako robotník. Jeho príjem dosahoval v čase posledného rozhodovania 1.000,- Eur až 1.200,- Eur mesačne. V súčasnosti je jeho mesačný príjem cca 1.300,- Eur mesačne, iný príjem nemá. Otec má ďalšiu zákonnú vyživovaciu povinnosť a to vo vzťahu k maloletému D. D., Z.. XX.XX.XXXX, ktorú mal aj v čase posledného rozhodovania o zvýšení výživného na mal. L..

11. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

12. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 77 ods. 1, 2 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

19. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

20. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

21. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 217 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

23. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo po pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

24. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného na maloletého L. D., Z.. XX.XX.X012 je dôvodný, hoci nie v celom rozsahu. Súd vychádzal z toho, že k zmene výšky vyživovacej povinnosti môže dôjsť vtedy, ak sa podstatným spôsobom zmenia pomery. Pri rozhodovaní skúmal, aké boli pomery maloletého a jeho rodičov v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti a aké sú v súčasnosti. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine.

25. Súd mal preukázané, že mal. L. D. v súčasnosti navštevuje X. ročník Š. Š. V. Ž. Z. O.. Do školy a domov cestuje autobusom, v dôsledku čoho matke vznikli zvýšené výdavky na cestovné, poplatky na školné matka vyčíslila ako školské pomôcky ročne 20,- Eur, poplatok za ZRPŠ, poisťné a triedny fond 10,- Eur, poplatok za stravnú jednotku mesačne 24,20 Eur a za školský klub ročne 50,- Eur, o čom matka predložila potvrdenie o školských poplatkoch zo školy. Maloletý má poruchu autistického spektra a čaká ho vyšetrenie u pedopsychiatra. V budúcnosti bude mať zvýšené náklady na užívanie liekov. Od času predchádzajúceho rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého v tom, že maloletý v tom čase začal byť žiakom prípravného ročníka Q. Š. D. v A.. Od času posledného rozhodovania, za obdobie posledných dvoch rokov dieťa fyzicky vyspelo v dôsledku čoho tiež došlo k zvýšeniu výdavkov na zabezpečenie jeho potrieb spojených nielen s návštevou školy ale aj oblečením, obutím, hygienickými potrebami, ako aj stravovaním. K podstatnej zmene pomerov nedošlo na strane otca maloletého dieťaťa, ktorý aj aktuálne ako aj v predchádzajúcom rozhodnutí je zamestnaný u toho istého zamestnávateľa, u ktorého dosahuje v súčasnosti o niečo vyšší mesačný príjem cca o 100,- Eur mesačne. Otec maloletého naďalej má aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi D. D., Z.. XX.XX.XXXX zo vzťahu s jeho priateľkou M. A.. Taktiež k žiadnej podstatnej zmene pomerov nedošlo na strane matky maloletého dieťaťa. Zo správ o prešetrení pomerov mal súd za preukázané, že tak ako v čase posledného rozhodovania i v čase aktuálnom je matka maloletého dieťaťa nezamestnaná, poberá rodičovský príspevok vo výške 280,- Eur mesačne a prídavky na dve mal. deti (L. D. T. V. Q.), výživné na mal. L. vo výške 100,- Eur mesačne, ktoré otec hradí pravidelne. Súd na základe takto preukázanej zmeny pomerov na strane maloletého s prihliadnutím na tzv. valorizačnú klauzulu, ktorá sama o sebe môže byť objektívnym dôvodom pre zmenu výšky výživného, návrh matky považoval za čiastočne dôvodne podaný. Pri určovaní samotnej výšky zvýšeného výživného súd vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, t.j. veku odôvodnených potrieb maloletého a možností, schopností, majetkových pomerov otca. Na základe zisteného skutkového stavu s prihliadnutím na dobu, ktorá ubehla od poslednej úpravy výživného a v súlade s vyššie uvedenými zákonnými kritériami, zvýšil výživné otcovi zo sumy 100,- Eur na sumu 140,- Eur mesačne, t.j. o sumu 40,- Eur. Súd návrh matky, ktorá žiadala zvýšiť výživné na sumu 200,- Eur nevyhovel z dôvodu nepreukázania takých odôvodnených potrieb maloletého, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného na ňou navrhovanú výšku. Otec súhlasil so zvýšením výživného na maloletého maximálne v sume 130,- Eur až 140,- Eur mesačne. Takéto zvýšenie výživného umožňuje otcovi výživné zvýšené o 40,- Eur bez ujmy vlastnej výživy uhrádzať. Počiatok zvýšenia výživného súd určil od právoplatnosti tohto rozhodnutia tak ako to požadovala navrhovateľka, čím otcovi nevzniklo zročné výživné. Vo zvyšnej časti, pokiaľ uplatňovala matka nárok na zvýšenie výživného do sumy 200,- Eur mesačne, súd takýto návrh matky ako nedôvodný zamietol.

26. V zmysle ustanovenia § 121 CMP súd zároveň rozhodol o zmene rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, č.k. 9P/47/2019-48 zo dňa 07.01.2020, právoplatný dňa 20.02.2020 v časti výšky výživného otca na maloletého L. D., Z.. XX.XX.XXXX.

27. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, ani žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému alebo o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nas. CMP.